

AFRIKAI MÉLYSZEGÉNYSÉG, AHOL A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY SOKADRANGÚ PROBLÉMA

Választási megfigyelőként Közép-Afrikában

folytatás az **1.** oldalról

„Az emberek nagy számban jöttek, hogy éljenek szavazati jogukkal. Ezt ünnepelni kell, mert tudjuk, hogy sokan vannak, akik mindent megtettek a választások elkerülése érdekében” – nyilatkozta Mankeur Ndiaye, az ENSZ főtákarának közép-afrikai képviselője.

Az Afrikai Unió és a Közép-afrikai Gazdasági Közösség választási megfigyelői szerint magas volt a részvétel, és a választások békések voltak, habár olyan szavazóhelyek is akadtak, amelyeket biztonsági okok miatt nem értek el. Az ideiglenes jelentésben a megfigyelők köszönetet mondtak a Közép-afrikai Köztársaság politikai érettségéért és a választások lebonyolításáért.

A főváros és környéke egyébként fejletlen képet mutat. A helyiek többnyire kunyhókban élnek, és ivóvízhez közösségi kutakból jutnak. Gyakran láttam, hogy a nagyobb létszámú családok a kunyhók mellett a szabadban éltek mindennapi életüket. Ott játszottak, beszélgettek, valamint tüzet gyújtottak, és főztek. Óriási a szegénység. A szemetet összekaparják, majd meggyújtják. Más esetben a csatornában gyűl össze a hulladék. A fővároson kívül vélhetően még rosszabb a helyzet.

Koronavírus és jövő

A mostani vírusos helyzetben nem könnyű eljutni a Közép-afrikai Köz-

társaságba. A biztonsági előírások betartásával és a zsebemben 4 nap alatt összegyűjtött 3 negatív teszttel sikerült csak. A tesztek a 11 érintett repülőtéren elegendőnek bizonyultak a továbbjutásra. Voltak azonban olyan helyek, ahol az előírásokat nem igazán tartották be. És nem csak Afrikában.

→ **A január 4-én közzétett előzetes eredmények szerint az előzetes regisztrációhoz kötött részvétel 76,3 százalékos volt. A választásokat a hivatalban levő elnök, Faustin Archange Touadéra nyerte a szavazatok 53 százalékkal.**

Banguiban úgy tűnt, a koronavírus csak egy sokadrangú probléma az országban. Sokkal inkább foglalkoztatja a helyieket az élet minden területét sújtó válság. Egészségügyi téren valószínűleg nagyobb veszélyt jelentenek a bakteriális gyomorfertőzések, a malária, a HIV, a sárgaláz, a hepatitisz vagy a Dengue-láz. Az ország alig kiépült egészségügyi rendszere és a meglévő egészségügyi infrastruktúra gyenge színvonala nem tudja kezelni a súlyos egészségügyi kihívásokat. A koronavírus-járvány elleni védekezésként csak kevesen viseltek maszkot, és a kézfertőtlenítés is esetleges volt.

Közép-afrikai mélyszegénység. Az emberek közös kutakra járnak ivóvízért

Ami már csak azért is elszomorító, mert ezzel a két védekezési „eszközzel” valószínűleg rengeteg más, elterjedt betegség is megelőzhető lenne.

Sokan talán elítélik az orosz jelenlétet, amely nyilván nem pusztán jószándékból foglalkozik az ásványkincsekben gazdag országgal. Azonban látni kell, hogy a franciák az elmúlt évtizedekben és évszázadokban nem éppen kifinomult módszerekkel oldották meg a helyi problémákat. A térség szakértői szerint erős a bizalmat-

lanság velük szemben, így a helyiek többsége örömmel fogadja az oroszokat. Amennyiben az orosz támogatás képes lendíteni az ország sorsán, és tisztelettel tud viszonyulni a politikai elithez, valamint a lakossághoz, akkor az segíthet a Közép-afrikai Köztársaságnak. Meglátjuk, így lesz-e.

Az ország jelenlegi helyzetét vélhetően nem javítja nagy mértékben egy olyan választás sem, amelyet nem követnek erőszakos eredmények. Csak hogy a választási eredmények közzététele utáni

erőszak egyáltalán nincs kizárva. Egy új lakossági felhatalmazás, a lázadókkal szemben eredményesebben fellépő kormány és – szükség esetén annak hadserege – talán ki tudja terjeszteni hatalmát, és valamelyest javíthat a közép-afrikai országban élő életszínvonalán. A választás végeredménye január 19-én várható.

A január 4-én közzétett előzetes eredmények szerint az előzetes regisztrációhoz kötött részvétel 76,3 százalékos volt. A választásokat a hivatalban levő elnök, Faustin Archange Touadéra nyerte a szavazatok 53 százalékkal. Második helyen Anicet George Dologuele végzet, ő a szavazatok 21 százalékát kapta meg.

Az Afrikai Unió békéért és biztonságáért felelős biztosa, Smail Chergui nagykövet, a Közép-afrikai Államok Gazdasági Közösségének elnöke, Gilberto Da Piedade Ver nagykövet, az Egyesült Nemzetek Békeművelési Főtákarának, Jean-Pierre Lacroix és az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, Josep Borrell tudomásul vette a Nemzeti Választási Hatóság által január 4-én kihirdetett december 27-i elnök és parlamenti választások első fordulójának ideiglenes eredményeit.

A szerző politológus, a strasbourgi Európa Tanács Önkormányzati Kongresszusának tagja és bizottsági alelnöke

A magyar kormány napirenden tartja az autonómia kérdését

Kalmár Ferenc

Az erdelyinaplo.ro felületen december 18-án jelent meg a Brüsszel nem tud mit kezdeni az autonómiákkal című interjú, amelyben többek között a székely autonómia kérdéséről is szó esett. Azért ragadtam tollat, hogy a téma kapcsán az Erdélyi Napló olvasói minél teljesebb és pontosabb képet kapjanak.

Előljáróban tisztáznunk kell két fontos fogalmat: az autonómiát és a függetlenséget. Az autonómia egy közösség legmagasabb önrendelkezési formája egy országon belül. Az állítás miszerint az autonómia állam az államban állapotot eredményez, nem állja meg a helyét, mert az autonóm terület vezető szerveinek rendelkezéseit a többségi állam alkotmánybírósa felügyeli. Mi több, szükséges világossá tenni, hogy létrejöttének alapja

a jogszabályban rögzített megállapodás a többség és nemzeti kisebbség között.

A függetlenségi mozgalmak egy független, önálló állam létrehozását célozzák. Ezek alapján a katalán helyzet egyáltalán nem hasonlítható a székely autonómia törekvésekhez. A katalán nép egy anyaországgal nem rendelkező önálló népként folytatja függetlenségi törekvéseit. Mint ilyen, az összemérés akár hátrányos is lehet a székely öngazgatás kérdésével, hiszen ez utóbbi soha nem célzott semminemű elszakadást. Egy jól működő autonómia ugyanis nem az elszakadás előszobája, hanem a gazdasági fejlődés, a stabilitás záloga.

A volt szocialista tömb országában valóban két autonóm terület működik: Moldáviában a gagauz és Szerbiában a vajdasági autonóm tartomány. E két példát az elmúlt évtizedben e sorok írója számtalanszor említette írásaiban, megnyilatkozásaiban.

A gagauz autonómia jogalapja egy 1994-ben született törvény, amelynek van egy kitétele: „ha a Moldáv Köztársaság, mint független állam jogállásában változás következne be, Gagauzia népének joga van a külső önrendelkezéshez”. Ennyiben a Székelyföldi autonómia kérdését is e példa kedvézölten megvilágításba helyezheti.

Az idézett interjúban ezzel együtt elhangzott kérdés, miszerint mit tenne a gagauz autonómiával a román állam, amennyiben Moldáviával egyesül, már néhány évvel ezelőtt többször is elhangzott a román parlamentben Kucsár-Terza József képviselő jóvoltából. Választ egyszer sem kapott.

A Minority SafePack, valamint a nemzeti régiókra vonatkozó polgári kezdeményezések új lehetőségeket nyithatnak az őshonos nemzeti kisebbségek védelmének ügyében, hogy Brüsszel is nagyobb figyelmet fordítson az unió lakosságának 10 százalékát meghaladó létszámú

őshonos nemzeti kisebbségeire. Ennek jegyében e sorok írója Szili Katalin miniszterelnöki megbízással, volt házelnökkel kidolgozta a nemzeti kisebbségvédelem javasolt alapelveit az EU-ban című javaslatát, amelyet a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. egy kiadványában jelentetett meg, és megtalálható a <https://bgazrt/kiadvanyok/honlapon>.

Röviden kiemelem azt az öt alapelvet, amelynek európai szintű szabállyá emelését javasoljuk:

A nemzeti kisebbségek ügye nem egy ország belügye, hanem európai ügy.

Az állampolgárság elválhat a nemzeti identitástól, nem szükségszerűen azonos azzal.

A nemzeti kisebbségvédelem fundamentuma az identitáshoz való jog elismerése.

Az egyéni és a kollektív jogok elismerése is szükséges az identitás védelmének megvalósításához.

Egy állam területén élő nemzeti kisebbségek az adott állam

alapszabályában elismert államalkotó tényezői.

A romániai magyar közösség elképzelései megfelelnek az európai normáknak. Nem tartalmaznak olyan javaslatokat, amelyek más uniós országban ne volnának már gyakorlatban.

A magyar kormány a romániai magyar közösség akaratának és elképzeléseinek megfelelően mindent megtesz mind európai, mind szomszédpolitikai szinten az öngazgatás kérdésének napirenden tartásáért, a szülőföldön való maradás, boldogulás és gyarapodás érdekében.

A szerző rendkívüli és meghatalmazott nagykövet, a Külügyminisztérium Magyarország Szomszédáspolitikájának fejlesztéséért felelős miniszteri biztos, a Magyar–Román Kormányközi Kisebbségi Vegyes Bizottság társelnöke, az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének korábbi kisebbségi riportőre

Erdélyi Napló

Megjelenik minden csütörtökön.

Kiadó: Príma Press Kft.

535600 Székelyudvarhely,

Bethlen Gábor u. 55.

tel.: 0266-218361

ISSN: 1223-1223

Felelős szerkesztő: Makkay József

Ügyvezető: Nemes László

Lapszerkesztők: Nánó Csaba, Somogyi Botond

Főmunkatársak: Borbély Zsolt Attila, Csermák Zoltán, Sütő Éva

Hetilapunk a Krónika és a Székelyhon napilapok csütörtöki lapszámában jelenik meg.

- Az (X)-szignóval ellátott szövegek fizetett reklámok, közlemények.
- A megjelent írások nem feltétlenül a szerkesztőség véleményét tükrözik!
- Szerkesztőségünk fenntartja a jogot, hogy a beérkezett levelek és másféle írások közléséről döntsön.
- Kéziratokat nem őrzünk meg, és nem küldünk vissza!

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

400027 Kolozsvár, Regele Ferdinand (volt Wesselényi) utca 37. szám, 14. lakrész
tel.: 0264-705205, 0264-705215
e-mail cím: office@erdelyinaplo.ro

Honlap: www.erdelyinaplo.ro
Hirdetésfelvétel és terjesztés a fenti címen hétköznap 8–16 óra között.